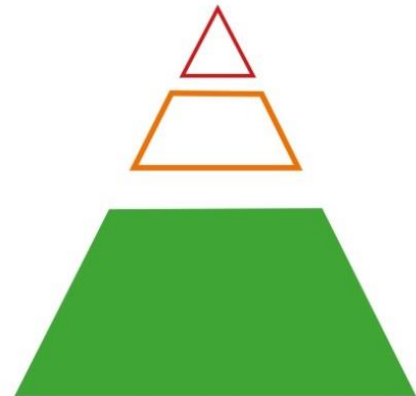


### 3. Een sterke basis

Leerlingen en ouders zijn het meest gebaat bij het volgen van regulier onderwijs, binnen een school naar keuze in de eigen woonplaats. Zij hebben hier hun sociale contacten. Het Samenwerkingsverband VO zet daarom in op een zo sterk mogelijke basis en het integreren van zoveel mogelijk leerlingen binnen het regulier voortgezet onderwijs.



#### 3.1. Stand van zaken

De basisondersteuning bestaat uit de mogelijkheden van alle reguliere VO-scholen in Almere. Hierbij dient het landelijk Referentiekader passend onderwijs met de bijbehorende ijkpunten als beschrijving van de kwaliteitsindicatoren waar deze basisondersteuning aan moet voldoen. Deze ijkpunten zijn verdeeld over vier domeinen (beleid, onderwijs, begeleiding en organisatie). De nadruk ligt op:

- preventieve en licht curatieve interventies;
- de ondersteuningsstructuur;
- de planmatige aanpak voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte;
- kwaliteitsbewaking op de uitvoering van de ondersteuning.

Begeleiders van het Samenwerkingsverband ondersteunen scholen en docenten bij de dagelijkse uitvoering van het passende aanbod en op uitdrukkelijk verzoek bij het versterken van de kwaliteit van de basisondersteuning. Zij doen dit onder meer door betrokken te zijn bij de ondersteuningsstructuur van de school en door leerlingen, docenten en scholen te ondersteunen bij het bieden van goed onderwijs. Zij zijn deskundig op het gebied van leerontwikkeling, didactiek, gedrag en sociaal-emotionele ontwikkeling, langdurig zieke leerlingen en leerlingen met psychiatrische problematiek. Ze kunnen signaleren, helpen bij het verhelderen van de vraag, adviseren, begeleiden en voeren eventueel ook taken uit zoals activiteiten die gericht zijn op teamontwikkeling, voorlichting, advisering, observatie enzovoorts. Steeds vaker is zichtbaar dat Almeerse VO-scholen hun basisondersteuning willen versterken door deze deskundigheid effectiever in te zetten, bijvoorbeeld in de vorm van coaching van docenten in de klas.

Bij de tussentijdse evaluatie van het ondersteuningsplan 2014-2018 is ten aanzien van de basisondersteuning voornamelijk gekeken naar kwaliteitsbeleid en kwaliteitszorg. Dat mondde uit in het advies om naast het waarderingskader van de inspectie een regiefunctie neer te leggen bij de schoolleiders in het realiseren hiervan waarbij de verantwoordelijkheid bij de schoolbesturen ligt. Daarbij zijn de volgende punten meegegeven:

- Breng de ondersteuningsbehoefte van docenten systematisch in kaart en investeer in het handelings- en opbrengstgericht werken op alle lagen: strategisch, tactisch en uitvoerend.
- Realiseer naast een dekkend aanbod aan onderwijsvoorzieningen een optimale ondersteuningsstructuur, waarin vroegsignalering plaatsvindt en zo nodig proactief ondersteuning wordt geboden dan wel gehandeld wordt.

#### 3.2. Schoolondersteuningsprofiel

Alle VO- en VSO-scholen binnen het samenwerkingsverband VO hebben een schoolondersteuningsprofiel (SOP) opgesteld. Hierin staat hoe ze vorm en inhoud geven aan de basisondersteuning volgens de gezamenlijk vastgestelde kwaliteitseisen. Ook staan er de arrangementen beschreven van extra ondersteuning binnen de school. Naast de mogelijkheden en ambities van de scholen worden zo tevens de grenzen van de scholen inzichtelijk en wordt meteen duidelijk waar de rol van de Leerwegarrangementen (LWA, voorheen LWOO), het Orthopedagogisch Didactisch Centrum (OPDC)

als tussenvoorziening en van het VSO begint. De SOP's geven ouders en professionele partners samen met het schoolplan informatie over de ondersteuningsmogelijkheden die de school biedt. Deze informatie wordt door iedere school op de eigen website gepubliceerd.

In de praktijk, zo bleek bij de tussentijdse evaluatie, heeft het schoolondersteuningsprofiel voor het VO echter nog onvoldoende functie. Dat mondde uit in het advies tot meer regie op het gebied van de basisondersteuning, het in kaart brengen van de ondersteuningsbehoeften van docenten, meer aandacht voor handelingsgericht- en opbrengstgericht werken en het bevorderen van de professionaliteit van de docent. Ook werd de rectoren geadviseerd om een leidende rol te spelen bij het vaststellen van het SOP en bij de betekenis die het kan hebben voor de vormgeving van passend onderwijs binnen de school.

Na de tussentijdse evaluatie heeft een taakgroep een handreiking opgesteld voor het opstellen van een schoolondersteuningsprofiel. In de uitwerking hiervan is in samenwerking met de VO-scholen gekozen voor een drietal stappen:

- Het ontwikkelen van een scan Basisondersteuning<sup>1</sup>, waarmee de schoolbesturen zicht krijgen op de stand van zaken van deze ondersteuning binnen hun scholen.
- De dialoog binnen de school over de uitkomsten hiervan en het formuleren van de ambities van de school op het terrein van de basis- en extra ondersteuning.
- Het opstellen van het schoolondersteuningsprofiel op basis van een vooraf opgesteld format<sup>2</sup>.

Aan de wens van scholen om ondersteuning meer vraaggericht in te zetten, wordt verder invulling gegeven door het voeren van jaarlijkse afstemmingsgesprekken tussen bestuur/rectoren en het Samenwerkingsverband VO over de voortgang van de door de school geformuleerde ambities en de samenwerking tussen VO-scholen en de inzet van medewerkers van het Samenwerkingsverband. In het regeerakkoord is de toezegging gedaan dat er extra middelen aan samenwerkingsverbanden beschikbaar worden gesteld voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte die voortkomt uit hun begaafdheid. Het Samenwerkingsverband op haar beurt heeft de verantwoordelijkheid voor dekkend onderwijs in hun regio ook op dit terrein. Zowel het PO als het VO kunnen gebruik maken van deze subsidieregeling waarbij ook een deel co-financiering wordt gevraagd.

### 3.3. Relatie met het sociaal domein: ZAT 2.0

Scholengemeenschappen voor voortgezet onderwijs vervullen een stedelijke functie. Een relatie met wijkteams is daarom moeilijker te leggen en te onderhouden. Dit noopt tot een andere wijze van samenwerking met ouders of verzorgers en professionals in het sociale, medische en justitiële domein. Om dit te bereiken is de ondersteuningsstructuur van een VO-school steviger gepositioneerd. De bedoeling is om op termijn binnen de ondersteuningsstructuur van de VO-scholen een Zorgadviesteam (ZAT) te ontwikkelen. Elk van de VO-scholen in Almere krijgt op den duur een eigen, frequent bijeenkomend ZAT 2.0 of vergelijkbaar ondersteuningsteam. Dit team moet niet alleen adviseren over een gewenste aanpak, maar krijgt tevens de opdracht zich meer te richten op preventie en vroegsignalering en eventueel op een multidisciplinaire aanpak hiervan.

In de ZAT's 2.0 moeten dan wel alle relevante partners participeren. De jeugdgezondheidszorg (JGZ) is verantwoordelijk voor de primaire verbinding tussen school en het sociale wijkteam. Daarbij wordt samengewerkt mét leerlingen en hun ouders. Hiernaast worden ook de leerplichtambtenaar en de begeleider onderwijs vanuit het Samenwerkingsverband uitgenodigd om bij het ZAT 2.0 aanwezig te zijn.

Binnen deze structuur kunnen professionals vanuit eigen verantwoordelijkheid, expertise, kennis en vaardigheden samen met de leerling en zijn/haar ouders een bijdrage leveren aan de juiste ondersteuning en optimale ontwikkelmogelijkheden. De professionals kunnen op deze wijze tevens

---

<sup>1</sup> Zie website Passend Onderwijs Almere: [Checklist basisondersteuning VO](#)

<sup>2</sup> Dan wel een eigen model dat onderlinge vergelijking mogelijk maakt en inzichtelijk is voor ouders en leerlingen.

hun partners binnen de verschillende domeinen of organisaties betrekken. Het reguliere ZAT (dat met betrokkenen buiten de school georganiseerd wordt) zal voorlopig hiernaast blijven bestaan. Op den

duur kan deze nieuwe ontwikkeling het reguliere ZAT in frequentie of samenstelling doen veranderen. Waar mogelijk kan in de uitvoering een beroep worden gedaan op informele hulp van onder meer Humanitas, de Vrijwilligers en Mantelzorg Centrale Almere (VMCA) en de medewerkers van de welzijnsorganisatie De Schoor.

### 3.4. Praktijkonderwijs

Het praktijkonderwijs (PrO) heeft een bijzondere positie binnen het regulier voortgezet onderwijs als leerweg waarin leerlingen leren door te doen. Ze behalen praktijkdiploma's en branchecertificaten. Het is mogelijk om een Entree (MBO1) diploma te halen bij PrO Almere. Na het praktijkonderwijs stromen leerlingen uit naar werk en/of doorleren.

Leerlingen worden toegelaten tot het praktijkonderwijs als zij voldoen aan landelijk vastgestelde criteria. De afdeling Toeleiding van Passend Onderwijs Almere besluit over de toelaatbaarheid tot het praktijkonderwijs. De basisondersteuning op het praktijkonderwijs is breder omdat alle leerlingen ondersteuning nodig hebben op leergebied, en vaak ook op sociaal-emotioneel gebied. Daarnaast zijn er in het praktijkonderwijs arrangementen voor leerlingen die een specifieke extra ondersteuningsbehoefte hebben.

### 3.5. Ambities

Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> <li>○ De extra ondersteuning is beschreven in het SOP van de VO-scholen, evenals de ambitie en de grenzen van de scholen op het terrein van passend onderwijs, waaronder meer-en hoogbegaafd.</li> <li>○ De VO-scholen versterken de kwaliteit van hun basisondersteuning op een zodanige wijze dat meer leerlingen met specifieke ondersteuningsvragen kunnen worden opgevangen.</li> <li>○ Middelen worden alleen ingezet voor de extra ondersteuning.</li> </ul>
Wat gaan we daarvoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> <li>○ Het inrichten van een goed functionerend ZAT 2.0 of vergelijkbaar ondersteuningsteam op elke VO-school.</li> <li>○ De uitwerking en concrete beschrijving van de basisondersteuning.</li> <li>○ Op basis van een analyse van alle SOP's komen tot een dekkend aanbod van extra ondersteuning.</li> </ul>
Hoe financieren we dat?	<ul style="list-style-type: none"> <li>○ Budget begeleiding VO-scholen</li> <li>○ Budget organisatiekosten</li> <li>○ Budget dekkend netwerk</li> </ul>
Hoe meten we onze resultaten?	<ul style="list-style-type: none"> <li>○ De VO-scholen voldoen voor 80% aan de onderdelen van de basisondersteuning.</li> <li>○ Alle VO-scholen hebben vanaf het nieuwe schooljaar een geactualiseerd SOP.</li> </ul>
Wat zijn de risico's?	<ul style="list-style-type: none"> <li>○ Het niet kunnen bieden van passende ondersteuning overeenkomstig de ondersteuningsbehoefte van leerlingen.</li> <li>○ Personeelstekort in de VO-scholen</li> </ul>